

**Oponentský posudek disertační práce Mgr. Petra Mikeše
“Pronikání mezinárodního práva do rozhodovací činnosti vnitrostátních
orgánů”**

Předkladatel práce si zvolil sice notoricky známé téma, přistoupil k němu způsobem, který v České republice nemá obdobu. Kromě analýzy teoretických přístupů k řešení vztahu mezinárodního a vnitrostátního práva obecně a v České republice zvláště, posbíral rozhodnutí klíčových českých judiciálních orgánů a na jejich rozhodnutí ukázal, jak jsou mezinárodněprávní závazky uváděny v život v rozhodnutích českých soudních orgánů. Práci nechybí analytický ani syntetický přístup, autor prokazuje, že je velmi dobře orientován v celé řadě dílčích otázek, které s danou problematikou souvisejí, prokázal navíc, že mu nechybí ani kritické myšlení a jistý nadhled a odstup. Zejména sesbírání a analýza českých soudních rozhodnutí je skutečně impozantní a zaslouží si uznání bez toho, že by bylo nutno hodnotit cokoli jiného. To by však byla škoda, protože práce snese skutečně nejpřísnější nároky, kladené na obdobná díla doma i v zahraničí.

Práce je přehledně členěna do šesti kapitol. Kromě obligátní úvodní části s nezbytnou informací o používané terminologii a metodologii a shrnujícího závěru, předkládá autor ve třetí části přehledně informaci o historickém vývoji vnitrostátní závaznosti mezinárodního práva a jeho aplikace v Československu. V této části přirozeně začíná Ústavní listinou Československé republiky z roku 1920 a přes Ústavu 9. května a socialistické ústavy provádí čtenáře až k období bezprostředně po listopadové samtové revoluci. Tuto kapitolu uzavírá rozpad ČSFR. Jádrem disertační práce jsou dvě následující kapitoly. Kapitola třetí podává přehled aktuální úpravy aplikace mezinárodního práva vnitrostátními orgány samostatné České republiky. Ani v této části nechybí stručné ohlédnutí se za ústavním vývojem, včetně doktrinárních sporů o to, zda má Česká republika přistupovat k mezinárodním závazkům, zejména smluvním stejně nebo zda je dobré rozlišovat lidskoprávní závazky od závazků ostatních. Stranou pozornosti nezůstává ani otázka přenosu pravomocí podle čl. 10a Ústavy. V té souvislosti by mě zajímal názor disertanta na to, zda chápe přistoupení České

republiky k Římskému statutu jako krok podle čl. 10 nebo 10a Ústavy, případně, zda je mezi těmito diskutovanými možnostmi v konečné fázi nějaký faktický rozdíl.

Čtvrtá kapitola se pak zabývá rozhodvací praxí soudů a jejich názorem na vymezení působení mezinárodního práva na vnitrostátní vztahy. Tato část si zaslouží skutečně absolutorium. Oponent by přesto rád položil otázku, jak se české soudy vypořádávají s interpretací mezinárodních smluvních a ostatních závazků a zejména na to, zda lze z rozhodovací praxe vysledovat, jak cestí soudci nakládají se základními interpretačními postupy zaktovenými v čl. 31 až 33 Vídeňské úmluvy o smluvním právu. V této souvislosti lze zmínit zejména otázku konkurujících si závazků případně otázku spojenou s diskusí o tom, zda je mezinárodní právo souhrnem fragmentovaných oblastí a mezinárodněprávních úprav nebo zda a do jaké míry lze považovat celý systém za vzájemně propojený. Stejně tak by se předkladatel práce mohl při obhajobě zamyslet nad tím, zda a do jaké míry se v interpretaci českých soudů odrážejí otázky jakými je používání výkladových principů eventuálně intertemporalita, případně na to, zda naše soudy berou při rozhodování podle mezinárodních smluv v úvahu další smluvní závazky a následnou praxi mezi smluvními stranami, stejně jako otázkou, zda při této činnosti mohou účastníci řízení vycházet ze zásady *iura novit curia*.

Práci není co vytknout po stránce stylistická, jazykové ani v souvislosti s prací s primárními a sekundárními prameny domácími a zahraničními. To oponentovi značně usnadňuje práci. Na závěr bych proto pouze rád uvedl, že práci pro její nesporné kvality nelze než doporučit k ústní obhajobě.

V Praze dne 22. května 2011

Vladimír Balaš